

SIVIL BÜYÜ FİNAL RAPOR

Çalışma Referans Numarası	11101
İletişim Kişisi ismi	Nilüfer Nailer
Adres	Damla Sokak No:2 Daire:4 yenikent /Gönyeli
Birinci E-Mail	sedefkutlu@gmail.com
İkinci E-Mail	
Telefon Numarası	05338653616
Mobil Telefon Numarası	
STÖ'nün ismi (Eğer uygunsuzsa)	Kale Inner Wheel
Ortakların İsmi (Eğer Uygunsuzsa)	-----

- Lütfen Sivil Büyü Desteği ile yürütülen aktiviteler hakkında kısa bilgi verin** ( r. aktivitenin isim, yer, katılımcılar, tarih ilgili diğer önemli bilgileri). Lütfen Ek 1'e (Aktivite Planı) atıfta bulunun. Bu rapora fotoğraflar, katılımcı listeleri veya başka herhangi bir destekleyici belge ekleyebilirsiniz.

Çalışma, Gönyeli İlkokulu  ğretmen ve idari kadrosuna "Çevre Dairesi" uzmanlarından Doç. Dr. Nazım Kaşot'un geri dönüşüm ve kompost konularında verdiği eğitimle başladı. Aynı anda öğretmenler tarafından WhatsApp sınıf gruplarından hazırlanan anketler eğitim öncesi öğrencilerin bilgilerini ölçmek için gönderildi. Eğitmen daha sonraki günlerde  ğrenci sayısı yaklaşık 850 kişiye ulaşan ilkokulun öğrencilerine yönelik eğitimlerini sınıf sınıf sürdürdü. Daha sonraki günlerde Biyologlar Derneğinden biyoloji  ğretmeni Mustafa Kofalı fen laboratuvarında yapılan deneylerle Nazım Kaşot'un verdiği eğitimlerin pekiştirilmesini sağladı. Okul içerisine yeni  p konteynerleri ile bunların ayırırşım yapılmaya uygun şekilde tabela ve folyoları eklendi. Ayrıca mevcut okulun çöpleri de dönüşüme uygun şekilde kağıt, karton, plastik, geri dönüştürülemeyen atıklar, organik atıklar, pil gibi etiketlerle okulun çeşitli yerlerine konumlandırıldı. Nazım Kaşot'un uygulamalı olarak gerçekleştirdiği kompost eğitimi ile okula kazandırılan kompost uygulaması okulun mevcut tarım alanına kazandırıldı.

Ayrıca okulun tarım öğretmeni bu konuda eğitildi. Bu arada "belediye" çalışanları ve idari kadronun bilgilendirme eğitimi Sivil Büyü Destek havuzundan sağlanan Uzman Çevre Mühendisi İbrahim Alkan tarafından verildi. Bu eğitim sonucunda "belediye" sınırları dahilinde pilot mahalle ve yönetim binalarında geri dönüşüm uygulamalarının uygulanabilmesi için planlamaları gündemine aldı ve proje üretimine başladı. Okulun final etkinliğinde çocuklar öğretmenlerinin önceden bilgilendirmesiyle getirdikleri çöpleri kağıt, karton ve plastik dönüşüm çöplerine ve kompost bidonuna attılar. Bazı sınıfların sınıf içerisine kurdukları kağıt ve lastikler için küçük karton kutuları getirip boşaltmaları ve sürdürülebilirlik için bilinçli oldukları gözlemlendi. Final etkinliğine okul yönetim kadrosu ve öğretmenleri, öğrencileri, "çevre dairesi", Biyologlar Derneği, "belediye başkanı" ve çevre danışmanı ile Inner Wheel Kulüpleri ile tüm eğitimler katılarak katkı koydular. Ayrıca okul içerisinde yapılan resim etkinliğinden bazı resimlerin bez çantalara basılarak çocuklara dağıtılması ile "çevre dairesi" tarafından hazırlanan 1 Haziran'dan itibaren uygulamaya girecek naylon poşetlerin kaldırılması ve sınırlandırılması uygulamasının teşviki sağlanmaya çalışılmıştır. Çalışma sırasında gözlemlenen çocukların bazıları ve öğretmenlerin bazılarının zaten mevcut uygulamaları yaptığı bazılarının da pek çok şeyle ilk defa karşılaştığı yönündeydi. Okulda, ilerleyen zamanlarda tekrarlanan etkinliklerle amaçlanan dönüşümün sürdürülebilmesi planlanmakta ve idari kadronun sürdürülebilirlikle ilgili çekincelerinin aşılmasına sivil toplum örgütü ve "belediye" destek sağlanmasına devam edilecektir.

2. Lütfen Sivil Büyü Desteği ile uygulanan Eylemin elde ettiği sonuç/sonuçlar hakkında bilgi verin.

Yapılan eğitimler ve uygulamalar sonucunda hedeflenen "belediye" sınırı içerisindeki tek ve farklı kesimleri bir araya getiren ilkokulun çocuklarını eğiterek ileride çevrenin korunması için yaşam şeklini buna göre planlayacak daha çok yetişkinin yetişmesine destek vermektir. Küçük yaşta çocukların ne kadar kolay eğitilebildiği ve öğretmenlerinin farkındalığından çocukların olumlu etkileşimini gözlemledik. Ayrıca özellikle final etkinliğinde evden gazete dergi plastik kap ve karton kutularla eski defterlerin pet şişelerin gelmiş olması bizlere çocukların da ailelerini ne kadar kolay eğitebileceklerini gösterdi çocukların bir oyun havasında büyük bir sorumlulukla bunu sürdürme istekleri ve hevesleri gözlemlendi. Ayrıca yaptıkları işin ne için olduğu bilinçleri çok yüksekti. "Belediye" de çalışmanın kent genelinde uygulanabilirliğinin yaygınlaşması için istekli ve uygulayıcı projeleri gündemine almıştır. Ayrıca çevre konusunda denetim görevini üstlenen "çevre dairesi" uzmanlarının etkinlikte yer alması da bu konuda Kıbrıs'ın kuzeyi genelinde yapılan uygulamaların desteklenmesine ve sürdürülmesine yöneliktir. Bizler yapılan eğitim ve uygulamalarla hedeflediğimiz tüm çıktılara ulaştığımızı düşünüyoruz. Projemiz ilkokul çağındaki çocukların eğitimi sonucunda bunun ailelerine, "belediyeye" ve Kıbrıs geneline etki etmesi planlanmaktaydı. Bunun için gerekli tüm işbirlikçilerin desteği sayesinde tüm bunlara ulaşıldığını düşünüyoruz.

3. Eylemden doğrudan veya dolaylı olarak hangi hedef gruplar yararlandı?

Eylemden doğrudan ilkokul öğrencileri, öğretmenler ve "belediye" çalışanlarının yararlanması hedeflenmekteydi. Yapılan eğitim ve uygulamalar bu hedeflere ulaşıldığını ve sürdürülebilirlik için gerekli tüm kesimlerin iş birliği içerisinde çalışıp kurulan iletişim bağlantılarıyla bunu sürdüreceği görülmüştür. Sivil toplum örgütleri, uygulayıcı "belediye", ve denetleyici dairenin okulla birlikte iş birliği içerisinde çalışmayı sürdürmesi hedefleniyordu bu hedeflenen kesimlerle gerekli uygulamalar ve iş birlikleri kuruldu. Ayrıca çalışmanın başında hedeflenen tüm gruplara ulaşıldı.

4. Sivil Büyü desteği çalışmanıza, kapasitenize ve çalışma alanınıza nasıl katkı sağladı?

Kale Inner Wheel kulübünün çalışma sırasında edindiği kazanımları ve öğretileri kulüp üyelerinin diğer projelerinde yol gösterici olacağını da düşünmüştük. Kulübümüz için de ciddi kazanımlar sağladık. Kadın örgütü olduğumuz için geri dönüşüm ve kompost alanında kadınların eğitilmesi konusunda da ciddi kazanımlarımız oldu. Bunu yaygınlaştırarak sürdürmek arzusundayız. Derneğimizin ilk yürüttüğü proje olması nedeni ile proje yapımı planlanması, üyelerin proje sırasında görev dağılımlarının yapılması iletişim ve katılımın sağlanması, iş birliklerinin kurulması ve ihtiyaç alanlarının tespiti, mali planlamanın ve uygulamanın önemi ihtiyaç tespitinin proje başında ayrıntılı çalışılması gibi konularda ciddi kazanımlarımız olmuştur.

5. Lütfen, aşağıdaki hedeflerde belirtilen hedeflerden herhangi birine eylemin katkıda bulunup bulunmadığını ve nasıl bulunduğunu açıklayın.

Sivil Büyü Hedefleri	Hedefe dönük alınan sonuçlar, çıktılar (sadece ilişkili hedef(ler) için)
Demokrasi ve insan haklarının desteklenmesi ve geliştirilmesi amacıyla hak temelli çalışmaların ana akım haline gelmesinin ve aktivistler, yurttaş inisiyatifleri ve STÖ'ler de dâhil olmak üzere hak temelli çalışan aktörlerin desteklenmesi.	Derneğimizin proje yönetebilme becerisinin gelişip kurumsal sürdürülebilir bir yapıya kavuşmasına katkı sağlanmıştır. "eğitim bakanlığı" ve buna bağlı okulla ve "belediyeye" iş birliği sağlanarak yürütülen çalışmamızda STÖ olarak derneğimiz üstüne düşen etkin görevi üstlenerek kurumsal koordinasyon yapısını güçlendirme imkanı bulmuştur. Ayrıca bu çalışma ile derneğimiz edindiği kazanımlarla diğer eğitim kurumlarında da çevreye yönelik duyarlılığın yaygınlaştırılmasına katkı koyabilecek tecrübeye sahip olmuştur. Önceden Sivil Büyü desteğiyle benzer çalışmalar yapan Bioder'in bilgi ve tecrübelerinden yararlanılmış bu da STÖ'ler arası iş birliği sağlamıştır.

<p>STÖ'lerin özellikle hak temelli çalışmalar, görünürlük/iletişim, savunuculuk ve kurumsal sürdürülebilirlik konularında kapasitelerinin güçlendirilmesi ve hak temelli bir gündeme sahip yeni inisiyatiflerin veya örgütlerin oluşturulmasının desteklenmesi</p>	<p>Derneğimizin proje yönetebilme becerisini geliştirmiş kurumsal sürdürülebilir bir yapıya kavuşmasına katkı sağlanmıştır. "eğitim bakanlığı" ve buna bağlı okulla ve "belediyeye" iş birliği sağlanarak yürütülen çalışmamızda STÖ olarak derneğimiz üstüne düşen etkin görevi üstlenerek kurumsal koordinasyon yapısını güçlendirme imkanı bulmuştur. Ayrıca bu çalışma ile derneğimiz edindiği kazanımlarla diğer eğitim kurumlarında da çevreye yönelik duyarlılığın yaygınlaştırılmasına katkı koyabilecek tecrübeye sahip olmuş. Çevre duyarlılığı için çalışma yapmak isteyen diğer kardeş Inner Wheel derneklerimiz ile iş birliği içerisinde çalışacak ve onlara destek olacak tecrübeye sahip olmuştur.</p>
<p>Çok toplumlu diyalog ve işbirliğinin teşvik edilmesi ve güçlendirilmesi ve/veya hak temelli yaklaşım ile AB değer ve ilkeleri doğrultusunda tek veya çok toplumlu tematik veya çapraz tematik koalisyonların geliştirilmesinin desteklenmesi.</p>	<p>-----</p>
<p>Ortak hak temelli gündemler veya çalışmalara yönelik olarak AB Üye Ülkeleri veya IPA bölgesinde yer alan STÖ'ler ile ağ faaliyetleri ve ortaklıkların teşvik edilmesi ve güçlendirilmesi.</p>	<p>-----</p>
<p>Kırsal bölgelerdeki kişileri ya da dezavantajlı grupları içermek ya da desteklemek</p>	<p>Çalışmanın uygulandığı okul farklı ekonomik ve sosyal sınıflar içeren ailelerin çocuklarıdır. Eğitim düzeyleri oldukça değişik, işsizlik ve ekonomik kaygısı çok olan anne babalara sahip çocukları da içeren bir okuldur. Bu nedenle çalışmaya başlarken önceliği geçim derdi olan ve çevre konusunda hiçbir şey duymayan çokça çocuk bulacağımızın farkındaydık. Okul öğretmenleri ve idarecilerimizin bu konudaki duyarlılıklarının büyük olduğunu fark ettik ve çocuklarda çevre bilinci oluşturmak için oldukça gayretli ve sürdürülebilir dönüşüm eğitimlerini bilgileri dahilinde aktarma gayreti içinde</p>

	<p>olduklarını fark ettik. Okul öğrencileri uzmanlarımızın eğitimleri sonucunda çok hızlı bir şekilde uygulama geliştirmeye başladılar. Bu da normalde erişimi zor kesimlere okul aracılığı ile kolayca ulaşım imkanı sağladı. Özellikle son deprem nedeniyle evini kaybetmiş ve aile bağı olduğu için buraya gelen ailelerin çocukların eğitim hakkı için imkan vermeye çalışan ve çok kısıtlı imkanlarını tüm çocuklarla eşit paylaşmaya çalışan bir okulda gösterilen katkı çok değerli ve mutluluk vericiydi.</p>
<p>Sivil toplum – kamu ya da sivil toplum – özel sektör arası iş birliği ve diyalogu güçlendirmek</p>	<p>Bu çalışmaya başlarken çevre konusunda sorumluluk sahibi olan “kamu kurumu” olan “çevre dairesi” ve okulun bulunduğu bölgede temizlik ve halk sağlığı faaliyetlerinin yürütülmesinden sorumlu “Gönyeli Alayköy belediyesi” ile iş birliği içerisinde çalışmayı amaçlamıştık. Her iki kurumdan da çalışma başından sonuna kadar gerek uzman gerekse iş birliği açısından büyük destek aldık. Sivil Büyü uzman havuzundan İbrahim Alkan tarafından verilen “belediye” eğitiminde de “belediye” personelinin farkındalığını artırmayı amaçladık. “Belediyenin” etki alanında uygulanabilirliği artırmaya yönelik pilot mahalle ve yönetim binalarında geri dönüşümün desteklenmesine yönelik planlama yapması bizlere bu çalışmada “kamu kurum ve kuruluşlarında” hedeflenen amaçlara ulaşıldığını gösterdi. Ayrıca eğitilen öğretmenlerle okula her yıl gelen yeni öğrencileri eğiterek mevcut düzenin korunması ve sürdürülebilirliği sağlamaya yönelik katkı sağlayabilmesi açısından önemlidir.</p>
<p>Karşılıklı öğrenim, birlikte öğrenim ve tecrübe paylaşımını desteklemek</p>	<p>Gerek “çevre dairesinden” Nazım Kaşot’un çocuklara ve eğitimcilere verdiği TEORİK VE UYGULAMALI GERİ DÖNÜŞÜM VE KOMPOST EĞİTİMLERİ gerekse BİODER’den Mustafa Kofalı’nın verilen eğitimlere yönelik yaptırdığı FEN DENEYLERİ, karşılıklı öğrenim, birlikte öğrenim ve tecrübe paylaşımını desteklemeye yönelik gerçekleştirilmiştir. Okul, eğitim ve uygulamalarla edinilen tecrübeyi bir sonraki ders yılında yeni gelen öğrencilerle sürdürebilecek eğitimli öğretmenlere sahip olmuştur. Tüm bunlar karşılıklı eğitim öğrenim ve tecrübe paylaşımları ile gerçekleştirilmiştir.</p>

<p>Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına, çevrenin korunmasına, gençlerin kapsanmasına, erişilebilirliğin sağlanmasına yönelik alınan önlemler</p>	<p>Kıbrıs bir ada ülkesidir dolayısıyla çöplerin geri dönüşümü veya bertaraf edilmesi zorunludur. Bu nedenle süratle bu konuda uygulamaların yaygınlaştırılması gerekmektedir. Çalışmamızın en önemli amaçlarından biri bu konunun kalıcılığı için küçük yaşta eğitimlerin sağlanmasıydı. Eğitim ve uygulamalarla bizler geleceğin büyüklerini bu çalışma ile eğitime imkanı bulduk. Ayrıca çevre bilincinin çocuktan aileye, mahalleye, "belediyeye" ve tüm Kıbrıs'a yaygınlaştırılması için farkındalık sağlayabilecek eğitilmiş çocuklar yaratık. Öğretmenin de çocuklar üzerinde rol model olduğunu ve etkinliğinin büyüklüğünü de fark ettik bu nedenle çevre konusunda bilinçli öğretmenin önemi üzerinde durarak motivasyon sağlamaya çalıştık. Eksikliklerini sağlayarak planlamalar yaptık. Bu konuda "belediyeden" de destek aldık. Bu projenin "belediyenin" sorumluluğu olan tüm bölgeye nasıl uygulanabileceğine dair çalışmalarına şahit olduk ve temiz çevre uygulamalarının geliştirilmesine yönelik çalışmaların devam edeceğini gözlemledik. Ayrıca okula kazandırılan bazı alt yapılarla da bunu desteklediler. Derneğimiz ise bu çalışma ile kendi üyelerini de eğitimlere dahil ederek eğitime imkanı bulmuş hem de çevre uygulamaları konusunda bilinçlenerek tecrübe kazanmıştır.</p>
--	--

6. Eyleminiz kapsamında geliştirilen ve üretilen tüm görünürlük ve/veya baskı materyali/belgelerin listesini yazınız.

Çöpleri gruplandırma amacıyla yapıştırılan tabela ve folyolar

Okulda yapılan çalışmanın AB Sivil Büyü tarafından finanse edilen bir çalışma olduğunu gösteren tabela

Baskılı Bez çanta

7. Sivil Büyü desteği sırasında herhangi bir problem ya da zorluk yaşadınız mı?

Çalışma devam ederken tedarikçi listelerinde aradıklarımızı bulmada ciddi sorun yaşadık çevre konusundaki projelerde materyallere erişim için yeterli tedarikçi olmadığını ve bazı alanlarda tekelleşmeler olduğunu gözlemledik. Sivil Alan ekibi sıkıntı yaşamamamız için ellerinden gelen desteği sağlayarak yol çizmemize yardımcı olmuşlardır. Çalışmamız sırasında Sivil Alan destek ekibiyle uyum içerisinde çalıştık. Oldukça büyük anlayış, destek ve yönlendirme ile bizlere yardımcı olarak tecrübe kazanmamıza vesile oldular.

8. Sivil Büyü Ayni Destek Programını geliştirmek için tavsiyeleriniz nedir?

Tedarikçi listelerinin tüm alanları içine alacak şekilde revize edilmesi destek sahiplerinin de kısıtlanmasını önleyecektir. Çalışmalar sırasında bütçe planlamasını yaparken etkinliklerin bazılarında planlanan bütçeyi uygulayamadığımız için kalan bütçeyi etkinlik geçtiği için bir sonraki bütçede ortaya çıkan yeni durumlarda okul içerisindeki başka koşullarda kullanamayacağımızı da projenin sonunda öğrendik. Bütçenin bir bütün olarak düşünülüp süre içerisinde yeni ortaya çıkacak durumlarda uygun görülürse kullanılabilmesi için daha esnek olunabilir. Bizim çalışmamız ilkökul öğrencilerine yönelikti. İmkan kalsaydı kalan bütçeyi çocukların sınıflarında kalıcı bilinçlendirici küçük panolar oluşturmak için kullanmayı düşünebilirdik. Bu da okula bir sonraki dönemde gelecek çocukların da mevcut yapıya uyum sürecini desteklerdi.

9. Bizimle, eyleminizin hedeflerini ve ruhunu sembolize eden bir hikaye, mesaj, alıntı ya da herhangi başka bir tecrübe paylaşabilir misiniz?

Bir annenin bize aktardığı çocuğu ile arasında geçen diyalog:

Gönyeli ilkokulunda eğitim alan bir öğrenci yaşadıkları apartman önündeki çöpe yazdığı yazı ve yaptığı resimleri yapıştırmak istemiş. Annesi sorduğu zaman anne çöpleri ayrı ayrı koymazlarsa çevre kirlenir komşularımıza söyleyelim çöplerimizi ayıralım demiş. O sırada apartmandan çıkan bir komşu bu durumu görerek ne yaptığını sormuş çocuk anlatmış komşu boş işler bunlar sen okumana bak güzel bir işin olsun demiş. Çocuk sinirlenmiş sizler yüzünden ben okuyup iş sahibi olsam da yaşayabileceğim bir dünya kalmayacak demiş. Ertesi gün adam 3 adet küçük siyah çöple gelmiş. Hepsine çocuğun yapıştırdığı resimleri ve yazıları yapıştırmış. Seninle komşuları gezip konuşalım şimdilik kağıt, cam ve plastik ayırılım eğer komşular uyarsa gider bütün mahalle için ayırılım yapılacak çöp alanı yaptırmak için konuşuruz demiş.

Mesaj: Eğitimler sırasında çocuklar biz kirletmeyiz büyükler çevremizi parklarımızı kirletiyorlar diye çok şikayetçi. Oyun alanlarında yerlere atılan teneke kutulardan ve çekirdek kabuklarından çok dertliler. Ayrıca ağaç kesen ve yere tükürenlere de çok kızıyorlar.

10. Bizimle paylaşmak istediğiniz herhangi başka bir şey var mı?

Geri dönüşüm ve komposta yönelik projelerin daha çok ve sık desteklenmesi bu tarz uygulamaların yaygınlaştırılması açısından çok önemlidir diye düşünüyoruz.